

Skyggerne stærkere, større og længere, og jeg troer ikke, at det kan staae, at man, inden man begynder et saadant Affnit, ogsaa betragter disse Skygger nyere og ikke strax seer Sagen i Middagssolens Lys, som den vil stille sig, naar Skyggerne ere svundne. Og saa jeg erindrere et Ungdomsarbejde af den nuværende Biskop i Odense, hvori han gav en Phantastiskildring af den Tilstand, som vilde komme, — jeg mindes ikke, om han nævnte 6 Aar efter, men i alt Fald nogen Tid efter Indførelsen af en Lov som Sognebaandsløsningsloven. Gud stæe Lov, at denne hans Forudsigelse ikke gik i Opfyldelse paa alle Steder. At den er gaaet i Opfyldelse paa enkelte Steder, og at den nævnte Lov med de Goder, som den har bevirket, ogsaa har bevirket det, som ikke var godt, derom kan der dog ikke være Tvivl, naar man kjender den menneskelige Naturs Strøbelighed, og naar man veed, at Sognebaandsløsningen ikke altid stæer af religiøse og kirkelige Grunde, men ogsaa ofte af heelt verdslige Grunde. Det samme vil visstnok ogsaa blive Tilfældet med en Lov som den her foreslaaede, og derfor bør vi ogsaa med Opmærksomhed se paa Skyggerne ved den og ikke blot paa Lyset. Den vil paa en Maade gjenindsjøre den private Raadsret, som vi dog vistnok alle ere meget glade ved at være komne bort fra, og mange af de Præster, der i Henhold til den ville opstaae — om der iøvrigt i Henhold til samme vil opstaae mange Præster, vil jeg lade staae uafgjort —, ville blive Menighedens Tjenere paa en Maade, som Præster i en kristen Menighed ikke skulde være det. — Jeg mener, at vi, da de, som nu begjære en Lov som denne, ikke for Dieblicket mangle nogen af de kirkelige Rettigheder, og da de ikke ere under nogenjombhelst Tvang, godt kunne vente ogsaa med dette Spørgsmaals Afgjørelse, saalænge indtil de andre kirkelige Spørgsmaal tillige kunne blive afgjorte, saa at det ikke skal komme til at staae præjudicerende for noget af de andre.

M. Andersen: Efterat vi have hørt saa mange begavede Mænd udtale sig med saa stor Udsørlighed om det foreliggende Forslag,

er det ikke uden stor Undseelse, at jeg tillader mig at tage Ordet. Jeg troer imidlertid at burde udtale, at jeg ikke rigtigt har kunnet forstaae den Modstand, som der her i Salen er bleven reist imod det foreliggende Lovforslag, thi i mine Tanker, og forsaavidt jeg kan forstaae det, vil det virke gavnligt baade for Fleertallet og for Mindretallet af Folketirkens Medlemmer. Det er nok blevet sagt, at de, som ere misfornøiede med den bestaaende Tilstand i Folketirken, jo kunne udtræde af den, men jeg gad dog vide, om Folketirken ret vel kunde være tjent med, at mange rolige og gudsfrygtige Medlemmer traadte ud af den. Jeg gad nok see, hvilken Skikkelse Folketirken vilde komme til at antage, dersom det skulde stæe paa ret mange Steder, at de saakaldte levende Christne eller troende Folk udtraadte af den. Jeg troer, at det for dem, der ønske, at Folketirken skal bestaae, og som elste denne, saaledes som den har bestaaet indtil vore Dage, maa være af Bigtighed at beholde saa mange gudsfrygtige Mennesker indenfor Folketirkens Grændser som muligt, og det maa da ogsaa være dem magtpaaliggende at lempe Lovgivningen efter de bestaaende Forhold, saaledes at alle dens Medlemmer, saavidt muligt, kunne finde sig tilfredse i den. Men ogsaa for dem, som ikke for Tiden ere saa ganske tilfredse med den bestaaende Tilstand, og som staae paa Grændsen af at ville udtræde af Folketirken, antager jeg, at en Lov som den her foreslaaede vil være hensigtsmæssig og gavnlig. Man vil jo have lagt Mærke til, hvorledes det ofte hidtil er gaaet med dem, som have været misfornøiede med Folketirkens Tilstand. Efterat de have valgt sig en Leder, og efterat de i de første Aaringer eller i den første Tid af deres Samsundstildværelse have nydt den overvættede Glæde, som følger med at være Medlem af et saadant engere og mindre Religionsfamsund, hvor man kjender hinanden personligt, og hvor Hjertene kunne mødes med en større Kjærlighed, trænger der sig gjerne, naar den første Glæde derved er overstaaet, mere sværmeriske Meninger ind i deres Samsund; der indsniger sig Fristelse til Hovmod og til stærke Domme over Andre, som ikke aldeles kunne dele deres Meninger, og Følgen deraf bliver, at de staae